

STRATEGIJA RAZVOJA RANOG I PREDŠKOLSKOG, OSNOVNOŠKOLSKOG I SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

SAŽETAK

rujan 2013.

Poštovane kolegice, poštovani kolege,

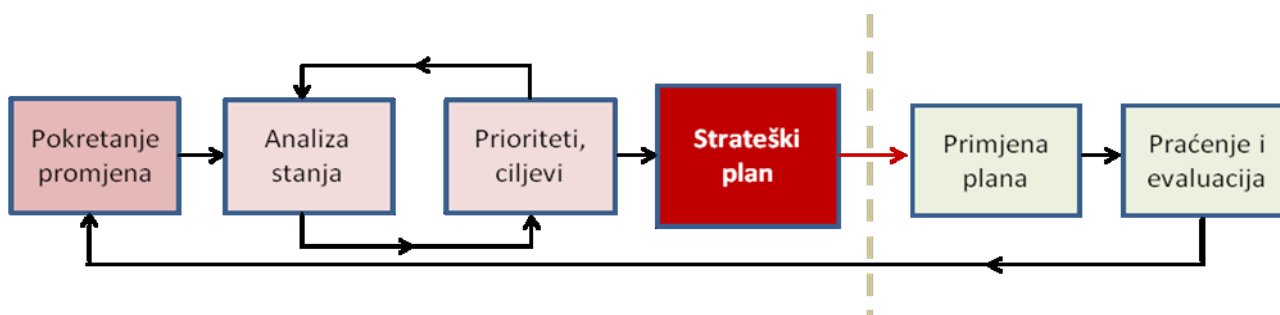
pred vama se nalazi sažetak prijedloga *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije* koji se odnosi na rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje. O prijedlogu *Strategije* sredinom rujna otvorena je javna rasprava koja će trajati do 15. studenog 2013. Svrha je javne rasprave prikupiti primjedbe i prijedloge svih zainteresiranih, a osobito članova profesionalne zajednice na kojoj počiva sustav i proces odgoja i obrazovanja: odgajateljica/odgajatelja, učiteljica/učitelja, nastavnica/nastavnika, stručnih suradnica/suradnika te ravnateljica/ravnatelja. Na temelju primjedaba i prijedloga iz javne rasprave formulirat će se konačna *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

Svrha je ovog *Sažetka* prikazati "veliku sliku" predloženih promjena. U njemu možete pronaći osnovne vrijednosti i načela od kojih one polaze, osnovna područja aktivnosti, glavne ciljeve i ključne mjere za njihovo ostvarivanje.

Integralni tekst *Strategije* dostupan je na mrežnim stranicama Vlade RH (www.vlada.hr) na kojima se nalazi i obrazac za komentare i prijedloge.

Iako je u izradi prijedloga *Strategije* sudjelovao značajan broj praktičara iz vrtića i škola, vaši komentari i prijedlozi su osobito značajni zbog nekoliko razloga. Ponajprije, odgoj i obrazovanje djece i mladih vaš su svakodnevni posao, pa vaše znanje i iskustvo predstavljaju značajan resurs za svako strateško razmišljanje o obrazovanju. Nadalje, cijeli niz promjena koje predlaže ova *Strategija* utjecat će, izravno ili neizravno, na vaš rad: stoga je važno ne samo da imate mogućnost reći što o tim promjenama mislite, već da na njih i utječete. Naposljetku, odgoj i obrazovanje ne zbivaju se u uredima Vlade, ministarstava ili agencija, već u vrtićima, školama i učeničkim domovima. Promjene u odgoju i obrazovanju stoga mogu uspjeti jedino ukoliko postanu dijelom njihove svakodnevne prakse čiji ste vi, uz djecu i učenike, ključni sudionici.

Slika 1. Prikaz korištenog procesa strateškog planiranja

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Izrada Strategije započela je analizom postojećeg stanja koja je ukazala na cijeli niz problematičnih mjesta u sustavu koja ograničavaju mogućnosti razvoja kvalitetnog odgoja i obrazovanja:

- **Nastavni programi** na različitim razinama i u različitim vrstama odgoja i obrazovanja i dalje su usmjereni na sadržaje i njihov prijenos. Tako koncipirana kurikularna rješenja najčešće poučavanje pretvaraju u prijenos velike količine informacija, a učenje u njihovo puklo memoriranje. Pritom je posve zanemaren razvoj viših razina znanja i kognitivnih vještina, kompetencija za cjeloživotno učenje, ali i vještina i stavova na kojima počivaju kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje ili poduzetnost. Ti su nastavni programi u isto vrijeme gotovo posve zatvoreni, tako da ne omogućavaju primjerenu razinu autonomije škola, učitelja i nastavnika¹, ni slobodu djece i učenika u izboru sadržaja, metoda i oblika rada. Naposljetku, nastavni programi samo manjim dijelom određuju odgojno-obrazovne ishode i standarde njihove usvojenosti, a to u velikoj mjeri onemogućava pouzdano, valjano i objektivno vrednovanje učeničkih postignuća. Različite razine i vrste obrazovanja nedovoljno su povezane, što se može negativno odraziti na razinu kvalitete i pravednosti u sustavu.
- Jedno od razvojnih ograničenja je i struktura sustava. Hrvatska je s **osmogodišnjim obveznim obrazovanjem** jedina zemlja EU u kojoj obvezno obrazovanje traje kraće od devet godina. Trajanje općeg obrazovanja cjelokupne populacije učenika također je među najkraćima (osam godina u usporedbi s dominantnih devet). Osmogodišnje obvezno obrazovanje ne omogućava primjerene uvjete za razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje i unaprjeđenje kvalitete odgojno-obrazovnih ishoda te ne uspijeva u dovoljnoj mjeri kompenzirati učinke nejednakosti u socioekonomskom i kulturnom statusu obitelji na obrazovna postignuća učenika. Ulazak djece u formalni sustav obrazovanja u prosječnoj dobi od sedam godina među najkasnijima je u EU. Posljedica svega navedenoga je to da naši učenici, u usporedbi sa svojim vršnjacima u ostalim zemljama EU, provode u nastavi u obveznom obrazovanju najmanje vremena.
- Razina učeničkih postignuća u bitnome ovisi o procesu poučavanja i učenja: zbog toga se sve češće naglašava kako su obrazovni sustavi kvalitetni onoliko koliko su kvalitetni **učitelji i nastavnici**. Rezultati koje naši učenici postižu u postupcima vanjskog vrednovanja ishoda učenja, kao i u međunarodnim komparativnim istraživanjima (npr. PISA), upućuju na to da posebnu pozornost treba posvetiti unaprjeđenju kvalitete nastave.

Razmjerno nizak društveni ugled učitelja i nastavnika, nepostojanje mehanizama identificiranja i nagrađivanja izvrsnosti, ali i neizgrađenost učiteljske/nastavničke profesije, dovode do toga da se najbolji pojedinci rijetko odlučuju za učiteljsku/nastavničku profesiju ili je pak razmjerno brzo napuštaju.

- Neosporna važnost rukovođenja za uspješnost odgojno-obrazovnih ishoda potaknula je sve razvijene zemlje na aktivnosti koje bi trebale doprinijeti osiguravanju kvalitete rada **ravnatelja**. Hrvatska je danas jedna od rijetkih europskih država koja buduće ravnatelje ne priprema za tu vrlo složenu i zahtjevnu ulogu, zato što ne postoji nikakav institucionalizirani program njihove edukacije prije preuzimanja vođenja odgojno-obrazovne ustanove. Štoviše, ni jedna važna odrednica vezana uz ravnateljev dolazak na položaj, ostvarivanje funkcije i odlazak s nje nije odgovarajuće riješena.
- Jedan od najdjelotvornijih načina unaprjeđivanja kvalitete obrazovnih sustava su intervencije na školskoj razini koje su usmjerene na učenika. Tim se intervencijama uspostavljaju mehanizmi identificiranja poteškoća u učenju i mehanizmi pružanja dodatne **podrške učenicima** pomoću kojih se unaprjeđuju njihova postignuća. Stoga uspješni obrazovni sustavi, jednako kao i uspješne škole (na mikrorazini), osobitu pozornost posvećuju individualnoj podršci učenicima, i to ne samo učenicima s teškoćama i darovitima, već svima. U našem obrazovnom sustavu postoji određen broj pojedinačnih oblika podrške učenicima koji su usmjereni na poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća, razvoj njihovih osobnih potencijala i njihove sveukupne dobrobiti, no oni nisu dovoljno prilagođeni potrebama djece i učenika, nedostatni su i nemaju sustavan karakter.
- Prema projekcijama stanovništva, zbog smanjivanja broja živorođenih iz naraštaja u naraštaj, očekuje se sve manji priljev djece u sustav odgoja i obrazovanja. Broj djece u osnovnoškolskoj dobi drastično će se smanjiti do 2031., a jednako će se dogoditi i na srednjoškolskoj razini. Iz analize postojećih **uvjeta rada** odgojno-obrazovnih ustanova jasno proizlazi da ni postojeća **mreža ustanova** ni uvjeti rada (stanje

¹ Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje odnose se jednako na osobe obaju spolova bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu.

zgrada, opremljenost i sl.) nisu optimalni. Poseban je problem neujednačenost uvjeta koja ugrožava ostvarivanje jednakih mogućnosti za svu djecu, s obzirom na to da postoje velike razlike u prostornim uvjetima, opremljenosti odgojno-obrazovnih ustanova i kadrovske ekipiranosti. U sustavu financiranja nije vidljiva jasna strategija kapitalnih ulaganja i investicijskog održavanja, a kriteriji su nedovoljno jasni i određeni. Ne postoje jasne i čvrste smjernice za funkcionalnu i racionalnu izgradnju predškolskih i školskih objekata. Sadašnji sustav mreže strukovnih škola nije u skladu s potrebama gospodarstva i tržišta rada. Jednaki ili slični programi izvode se na više lokacija, pri čemu se ne vodi računa o stvarnim potrebama temeljem demografske i geografske različitosti. Takav sustav je preskup i ne može osigurati zadovoljavajuću kvalitetu na cijelom području Hrvatske.

- **Osiguranje kvalitete** je sveobuhvatni pojam koji se odnosi na postupke i praksu ostvarivanja, održavanja i unaprjeđivanja kvalitete u specifičnim područjima odgoja i obrazovanja. Temelji se na trajnom i kontinuiranom vrednovanju obrazovnog sustava, njegovih ustanova i programa. U sklopu osiguranja kvalitete provode se sustavne analize s ciljem donošenja valjanih prosudbi i odluka za unaprjeđivanje obrazovne prakse i za ostvarivanje pozitivnih ciljeva odgoja i obrazovanja.

U Hrvatskoj ne postoji jasno strukturiran i koherentan sustav za osiguravanje kvalitete odgoja i obrazovanja. Uvedeni su različiti oblici vanjskog vrednovanja obrazovnih postignuća učenika na nacionalnoj razini (nacionalni ispiti i ispiti državne mature) te su isprobani određeni modeli samovrednovanja škola. Procjenjuje se međutim da su ovi postupci međusobno nedostatno povezani i da se u nedovoljnoj mjeri koriste za unaprjeđivanje školske prakse.

Budući da su odgojno-obrazovne ustanove mahom razmjerno male organizacije, koje teško mogu same osigurati sve potrebne stručne resurse potrebne za unaprjeđivanje kvalitete i razvoj, nužno je za to osigurati kontinuiranu sistemsku podršku. Podrška koju odgojno-obrazovnim ustanovama trenutno pružaju nacionalne agencije (ASOO, AZOO i NCVVO) jednim je dijelom nedostatna, a drugim dijelom ne odgovara potrebama ustanova.

OSNOVNA OBILJEŽJA STRATEGIJE

Strategija razvoja predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja proizlazi iz potrebe za sustavnim i trajnim unaprjeđivanjem kvalitete obrazovanja u Hrvatskoj. Ona sadrži smjernice za povećanje kvalitete i pravednosti u sustavu odgoja i obrazovanja i za unaprjeđivanje učinkovitosti obrazovnog sustava.

U *Strategiji* su, na osnovi analize postojećeg stanja, definirana prioritetna područja razvoja, specifični strateški ciljevi i mjere za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Temeljni cilj *Strategije* je osiguranje kvalitetnog odgoja i obrazovanja koje pruža jednake mogućnosti svakom djetetu i mladoj osobi i koje u značajnoj mjeri pridonosi razvoju ljudskih resursa kao ključnog čimbenika društvenog razvoja. Riječ je o odgoju i obrazovanju koje:

- aktivno potiče cjeloviti osobni razvoj svakog djeteta i mlade osobe
- omogućuje stjecanje znanja, vještina i stavova potrebnih za uspješan život u suvremenom društvu
- promiče aktivno demokratsko građanstvo, društvenu jednakost i temeljne demokratske vrijednosti
- pridonosi društvenom i gospodarskom razvitku zemlje.

Strategija ima dva osnovna **fokusa**. Prvi od njih u središte procesa odgoja i obrazovanja stavlja **dijete/učenika** kojemu sustav osigurava najbolje moguće uvjete te podršku za učenje i cjeloviti razvoj.

Drugi fokus *Strategije* usmjerava velik broj aktivnosti k preobrazbi i trajnom unaprjeđivanju rada **odgojno-obrazovnih ustanova** kao nositelja odgojno-obrazovnih procesa, posvećujući osobitu pažnju učiteljima i nastavnicima.

Strategija vidi odgoj i obrazovanje kao koherentan sustav u kojemu sve ustanove (dječji vrtići, osnovne škole, škole koje provode posebne programe odgoja i obrazovanja, gimnazije, različite strukovne i umjetničke škole i učenički domovi) imaju podjednaku važnost i dobivaju adekvatnu sistemsku podršku, kako bi djeci i učenicima mogli pružati najpovoljnije uvjete za učenje i cjeloviti razvoj.

Vrijednosti na kojima *Strategija* počiva su:

Kultura kvalitete: težnja trajnom razvoju i unaprjeđivanju vlastitog rada i postignuća svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja.

Jednake mogućnosti: osiguravanje jednakih mogućnosti svakom djetetu i mladoj osobi da u sustavu obrazovanja ostvari svoj puni individualni potencijal, bez obzira na spol, porijeklo, socijalno okruženje, spolnu i religijsku orijentaciju ili akademske sposobnosti.

Kreativnost i inovativnost: oslobađanje kreativnog potencijala na svim razinama, hrabro traganje za novim i originalnim idejama, objašnjenjima i rješenjima problema. Poticanje inovativnosti svih sudionika u vrtiću, školi i svakodnevnom životu.

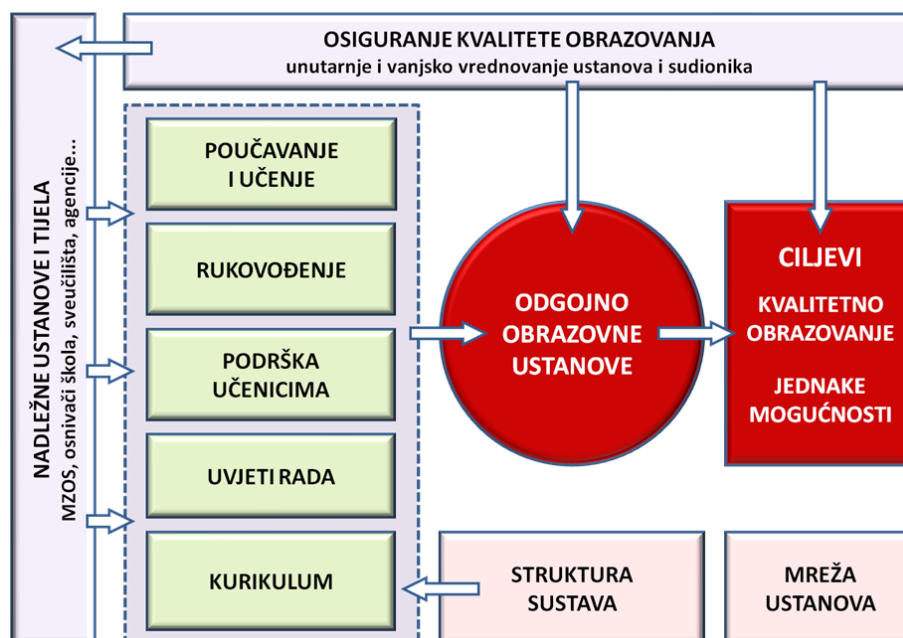
Autonomija i odgovornost: omogućavanje svima – vrtićima, školama, učiteljima, nastavnicima i učenicima - da ostvaruju najbolje rezultate na svoj način, uz otvorenost i spremnost na vanjsko vrednovanje vlastitog rada.

Provedba ove *Strategije* složen je i dugotrajan proces. U integralnom tekstu *Strategije* sadržan je opis konkretnih mjera i aktivnosti potrebnih za postizanje postavljenih ciljeva, kao i pokazatelji njihove ostvarenosti. *Strategija* se planira provesti nizom međusobno koordiniranih i jasno definiranih projekata u prioritarnim razvojnim područjima.

KONCEPTUALNI OKVIR

Konceptualni model na kojem *Strategija* počiva u središte aktivnosti stavlja odgojno-obrazovnu ustanovu² i promovira čimbenike koji u najvećoj mjeri određuju njezinu kvalitetu. Stoga je strategija usmjerena na jačanje ljudskih, materijalnih i organizacijskih kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova, na kurikularne i strukturne promjene te na ustroj mehanizama za osiguranje kvalitete obrazovanja.

Slika 2. Prikaz konceptualnog modela

² Vrtići, osnovne i srednje škole i učenički domovi.

Strategija je identificirala sedam područja razvoja u koja treba intervenirati uvođenjem promjena koje vode ostvarivanju strateških ciljeva specifičnih za svako područje.

RAZVOJNA PODRUČJA	STRATEŠKI CILJEVI
1. Kurikulum	Provesti cjelovitu kurikularnu preobrazbu koja uključuje izradu i uvođenje novih kurikuluma na svim razinama i u svim vrstama odgoja i obrazovanja
2. Struktura sustava	Izmijeniti strukturu sustava odgoja i obrazovanja
3. Ljudski resursi - poučavanje	Podići kvalitetu rada i društveni ugled odgajatelja, učitelja i nastavnika
4. Ljudski resursi - rukovođenje	Unaprijediti kvalitetu rukovođenja odgojno-obrazovnim ustanovama
5. Podrška učenicima	Uspostaviti cjeloviti sustav kontinuirane podrške učenicima
6. Uvjeti rada	Osigurati optimalne uvjeta rada svim odgojno-obrazovnim ustanovama
7. Kvaliteta obrazovanja	Uspostaviti sustav za osiguranje i unaprjeđivanje kvalitete odgoja i obrazovanja

1. KURIKULUM: IZRADA I UVOĐENJE NOVIH KURIKULUMA NA SVIM RAZINAMA I U SVIM VRSTAMA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Strategija teži cjelovitom i učinkovitom sustavu odgoja i obrazovanja koji je temeljen na zajedničkim odgojno-obrazovnim vrijednostima, načelima i ciljevima. Suvremena, relevantna te djetetu i učeniku usmjerena kurikularna rješenja zasnovana su na odgojno-obrazovnim ishodima koji se odnose na cjeloviti razvoj djeteta i učenika. Ona su otvorena promjenama i stalnom inoviranju u skladu s razvojem društva, gospodarstva, znanosti i tehnologije te odgoja i obrazovanja. Omogućuju primjerenu razinu autonomije rada ustanova, odgajatelja, učitelja, nastavnika, ravnatelja i drugih odgojno-obrazovnih djelatnika.

Nove kurikulume odlikovat će:

- posvećenost razvoju temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- usmjerenost na aktivno učenje i razvoj i usvajanje znanja i vještina na višim kognitivnim razinama, a ne na puki prijenos velike količine informacija;
- usmjerenost na razvojne aspekte koji nisu samo kognitivne prirode (vještine, stavove, kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje, inicijativnost, poduzetnost, estetsko vrednovanje, odnos prema sebi, drugima i okolini i dr.);
- jasno definirani odgojno-obrazovni ishodi;
- otvoreni didaktičko-metodički sustavi koji omogućuju učiteljima, nastavnicima i učenicima slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada;
- jasno određeni standardi razvijenosti i usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, čime će se osigurati osnova za objektivniju procjenu postignuća različitim oblicima unutarnjeg i vanjskog vrednovanja.

Za ostvarenje ovog strateškog cilja planirane su sljedeće mjere:

- postavljanje zajedničkog sveobuhvatnog pristupa izradi i implementaciji kurikuluma za sve odgojno-obrazovne razine i vrste obrazovanja;
- izrada Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Nacionalnog kurikuluma za devetogodišnje opće obvezno obrazovanje i Nacionalnog kurikuluma za srednjoškolsko obrazovanje i pojedine vrste srednjoškolskog obrazovanja (gimnazijsko, strukovno i umjetničko);
- izrada predmetnih i modularnih kurikuluma za sve odgojno-obrazovne razine i vrste obrazovanja;
- osiguranje preduvjeta za uvođenje novih kurikuluma, prije svega kroz inicijalno obrazovanje i kontinuirani profesionalni razvoj odgajatelja, učitelja i nastavnika;
- povezivanje kurikularnih rješenja s različitim oblicima unutarnjeg i vanjskog vrednovanja;
- razvoj cjelovitog sustava praćenja, vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja o razini usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda (ishoda učenja);
- razvoj digitalnih obrazovnih sadržaja, alata i metoda korištenja IKT-a u učenju i poučavanju.

2. STRUKTURA SUSTAVA: PRODULJENJE OSNOVNOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Strategija predlaže promjenu strukture sustava odgoja i obrazovanja koja će omogućiti kvalitetnije odgojne i obrazovne ishode, ujednačavanje obrazovnih mogućnosti, povećanje razine pravednosti sustava obrazovanja u RH, povećanje konkurentnosti cjelokupnog društva i gospodarstva i sustavne promjene, prije svega u području kurikuluma. To se planira povećanjem individualizacije, izbornosti i autonomije rada odgojno-obrazovnih ustanova, odgajatelja, učitelja i nastavnika.

Planirane su sljedeće mjere:

- produljenje cjelovitog općeg obveznog obrazovanja s osam na devet godina;
- produljenje razredne nastave s četiri na pet godina, pri čemu predmetna nastava u cjelovitom općem obveznom obrazovanju traje četiri godine;
- spuštanje prosječne dobi za ulazak u opće obvezno obrazovanje s postojećih 7 na 6 godina i 6 mjeseci;
- zadržavanje postojećeg trajanja srednjoškolskog obrazovanja;
- posljedično se produljuje trajanje predtercijarnog obrazovanja za godinu dana.

3. RAZVOJ Ljudskih RESURSA – POUČAVANJE: PODIZANJE KVALITETE RADA I DRUŠTVENOG UGLEDA UČITELJA³

Polazeći od činjenice da ključnu ulogu u odgoju i obrazovanju djece i mladih ljudi imaju učitelji, *Strategija* posvećuje osobitu pažnju razvoju učiteljske profesije. Stoga je cilj *Strategije* na ovom području stvoriti pretpostavke za punu profesionalizaciju učiteljskog zanimanja te omogućiti kvalitetne uvjete za profesionalni razvoj svih učitelja tijekom svih faza karijere, od inicijalnog obrazovanja do završetka karijere. Takav sustav omogućit će privlačenje i zadržavanje najkvalitetnijih pojedinaca u profesiji i podizanju ugleda učiteljske profesije u društvu.

Strategija je identificirala četiri ključna aspekta kojima se posvećuje najveća pozornost:

- profesionalizacija učiteljskog zanimanja;
- funkcionalno i strukturno unaprjeđenje sustava inicijalnog obrazovanja učitelja;
- povezivanje i unaprjeđenje sustava za uvođenje trajnog profesionalnog razvoja učitelja;
- uspostava cjelovitog sustava osiguravanja kvalitete inicijalnog obrazovanja i trajnog profesionalnog razvoja.

Ostvarenje ovog strateškog cilja uključuje sljedeće mjere:

- izradu nacionalnog kompetencijskog standarda za učiteljsku profesiju utemeljenog na Hrvatskom kvalifikacijskom okviru;
- značajne promjene u inicijalnom obrazovanju i trajnom profesionalnom razvoju učitelja;
- uvođenje sustava (re)licenciranja za stjecanje i zadržavanje dopusnice za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi;
- razvoj sustava napredovanja;
- razvoj sustava prepoznavanja i nagrađivanja izvrsnosti učitelja.

4. RAZVOJ Ljudskih RESURSA - RUKOVOĐENJE: UNAPRJEĐIVANJE KVALITETE RUKOVOĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA

Dok je uloga učitelja i nastavnika ključna za kvalitetu samog procesa učenja i poučavanja, uloga ravnatelja u bitnome određuje kvalitetu funkcioniranja škole kao cjeline. Stoga je razvoju ravnateljske profesije nužno posvetiti posebnu pozornost.

³ U ovome se dijelu teksta za sve osobe odgovorne za poučavanje i učenje do završetka srednjega obrazovanja koristi zajednički termin učitelj, bez obzira je li riječ o ranom i predškolskom odgoju, osnovnom ili srednjem obrazovanju, uključujući i tehničko, strukovno i umjetničko obrazovanje.

Cilj je *Strategije* osigurati uvjete za rukovođenje u odgojno-obrazovnim ustanovama kao profesije s jasno formuliranim kompetencijskim standardima, koji uključuju visoku razinu specifičnih znanja i vještina stečenih specijaliziranim obrazovanjem, a završava stjecanjem licence.

Za ostvarenje strateškog cilja planirane su sljedeće mjere:

- izrada kompetencijskih standarda za ravnatelje;
- institucionaliziranje obrazovanja budućih ravnatelja;
- izrada mjerila/indikatora kvalitete za vrednovanje rada ravnatelja;
- uvođenje licenciranja ravnatelja.

5. PODRŠKA UČENICIMA: USPOSTAVLJANJE CJELOVITOG SUSTAVA KONTINUIRANE PODRŠKE UČENICIMA

Cilj je *Strategije* uspostaviti cjeloviti sustav podrške učenicima koji ujedinjuje različite mehanizme unutarškolske i izvanškolske podrške. On uključuje podršku u učenju, psihološku podršku i karijerno savjetovanje, kao i dodatne specifične oblike podrške učenicima s teškoćama i darovitim učenicima.

Cjeloviti sustav podrške učenicima omogućava zadovoljavanje individualnih obrazovnih potreba učenika uzimajući pritom u obzir njihove specifične stilove učenja, razlike u dinamici napredovanja u učenju, osobne interese i motivacijske čimbenike, kao i njihove individualne sposobnosti. Takav sustav uspostavlja okruženje koje omogućava svakom učeniku da u najvećoj mogućoj mjeri razvije svoje potencijale.

Za ostvarenje strateškog cilja planirane su sljedeće mjere:

- uspostavljanje sustava rane identifikacije razvojnih potreba i mogućih teškoća u djece (u vrtićima i osnovnim školama);
- uspostavljanje učinkovitijeg sustava podrške djeci i njihovim roditeljima (u vrtićima) te učenicima (u školama i učeničkim domovima);
- transformiranje odgojno-obrazovnih ustanova u prijateljsko okruženje za učenike s teškoćama;
- formiranje nacionalne mreže potpore inkluzivnom obrazovanju;
- formiranje nacionalne mreže za obrazovanje darovitih učenika;
- osiguravanje dvogodišnjeg kvalitetnog besplatnog predškolskog odgoja i obrazovanja za svu romsku djecu.

6. UVJETI RADA: OSIGURANJE OPTIMALNIH UVJETA RADA SVIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA

Strategija je usmjerena na uspostavljanje kvalitetnog i učinkovitog obrazovnog sustava s optimalnom mrežom predškolskih i školskih ustanova (vrtića, škola i učeničkih domova) u kojem će se, uz veću autonomiju, racionalno raspolagati s povećanim sredstvima iz državnog proračuna.

Teži se dobro i ravnomjerno opremljenim školama čiji programi zadovoljavaju specifične razvojne potrebe učenika, kao i potrebe tržišta rada.

Izjednačavanje uvjeta školovanja omogućit će djeci/učenicima jednake mogućnosti školovanja i stjecanje temeljnih kompetencija za nastavak obrazovanja ili pristup tržištu rada.

Za ostvarenje strateškog cilja planiraju se sljedeće mjere:

- uspostavljanje optimalne mreže predškolskih i školskih ustanova;
- uspostavljanje optimalne mreže programa strukovnih škola;
- uspostavljanje regionalnih centara kompetentnosti za strukovno obrazovanje i osposobljavanje;
- izjednačavanje uvjeta rada u predškolskim, osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama
- uvođenje cjelodnevnog nastave;
- unaprjeđivanje rada odgojno-obrazovnih ustanova koji provode posebne programe odgoja i obrazovanja za učenike s teškoćama;
- cjelovita informatizacija odgojno-obrazovnog procesa i poslovanja odgojno-obrazovnih institucija.

KVALITETA OBRAZOVANJA: USPOSTAVLJANJE SUSTAVA ZA OSIGURANJE I UNAPRJEĐIVANJE KVALITETE ODGOJA I OBRAZOVANJA

Ustroj sustava za kvalitetu ima za cilj osiguranje i unaprjeđivanje učinkovitosti i odgovornosti svih dionika u sustavu odgoja i obrazovanja. Osnovna mu je funkcija ostvarivanje i održavanje visoke kvalitete obrazovnog sustava - njegovih ustanova, programa, odgojno-obrazovnog procesa i ishoda.

Sustav za osiguranje kvalitete koristi niz međusobno povezanih pristupa, postupaka i mehanizama koji omogućuju jasno i konzistentno vrednovanje i praćenje procesa i ishoda odgoja i obrazovanja na svim razinama i u svim vrstama predškolskih i školskih ustanova.

Sustav istovremeno omogućuje usporedbe i pruža smjernice za trajno unaprjeđivanje rada i ostvarivanje ciljeva odgoja i obrazovanja, čime se promiče razvoj obrazovne politike temeljen na valjanim, pouzdanim i objektivnim pokazateljima.

Uspostavljanje sustava za kvalitetu uključuje sljedeće mjere:

- uvođenje fleksibilnijeg i učinkovitijeg pristupa samovrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova;
- uvođenje kontinuiranog vanjskog vrednovanja i praćenja kvalitete rada odgojno-obrazovnih ustanova (periodična vanjska evaluacija);
- unaprjeđenje sustava vanjskog vrednovanja i praćenja ishoda učenja na svim razinama;
- funkcionalna transformacija i izgradnja kapaciteta nacionalnih agencija za pružanje podrške odgojno-obrazovnim ustanovama u unaprjeđivanju kvalitete i razvoju;
- uvođenje sustava osiguranja kvalitete rada učitelja, ravnatelja i stručnih suradnika.